

Europos Sąjungos
Taryba

Liuksemburgas, 2022 m. birželio 20 d.
(OR. en)

10066/22

DEVGEN 119
ACP 74
RELEX 769
ALIM 5
COEST 457
COHAFA 60

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2022 m. birželio 20 d.
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	10031/22 + ADD 1
------------------------------	------------------

Dalykas:	Europos komandos atsakas į pasaulinį maisto stygių – Tarybos išvados (2022 m. birželio 20 d.)
----------	--

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Europos komandos atsako į pasaulinį maisto stygių; jas Taryba priėmė 3884-ajame posėdyje, įvykusiame 2022 m. birželio 20 d.

Tarybos išvados dėl Europos komandos atsako į pasaulinį maisto stygių

1. Taryba tebėra labai susirūpinusi dėl to, kad visame pasaulyje pažeidžiami gyventojai susiduria su precedento neturinčiu maisto stygiumi. Nors didelis badas, mitybos nepakankamumas ir bado rizika, kuriuos daugiausia sukelia skurdas, konfliktai, politinis nestabilumas, socialinės ir ekonominės sąlygos, gamtiniai pavojai ir klimato kaita, jau ir taip didėjo, Taryba primena, kad Rusijos nepateisinamas, neišprovokuotas ir neteisėtas agresijos karas prieš Ukrainą, tyčinis jos bombardavimas ir žemės ūkio turto grobstymas, saugyklų ir maisto perdirbimo įrenginių naikinimas kartu su Juodosios jūros uostų blokada labai apsunkino apsirūpinimo maistu saugumo krizę.
2. Daugelį metų padėtis maisto sistemų srityje buvo įtempta, o COVID-19 pandemija atskleidė tiekimo grandinių ir žemės ūkio maisto produktų sistemų pažeidžiamumą, taip pat dėl jos besivystančiose šalyse, visų pirma mažiausiai išsivysčiusiose šalyse, sumažėjo makroekonominis stabilumas. Dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą labai sumažėjo maisto, pašarų ir trąšų prieinamumas, labai išaugo maisto, energijos bei trąšų kainos ir padidėjo pasaulinis maisto stygius. Tai turi dramatiškų padarinių ne tik Ukrainos gyventojams, bet ir daugeliui pažeidžiamų gyventojų visame pasaulyje. Be to, dėl tokios padėties didėja socialinių neramumų, konfliktų ir nestabilumo rizika, o kartu su kitais iššūkiais tai gali turėti įtakos neteisėtai migracijai ir priverstiniam gyventojų perkėlimui. Tai taip pat paveikė gebėjimą teikti humanitarinę pagalbą.

3. Taryba solidarizuojausi su labiausiai nukentėjusiomis šalimis partnerėmis. Susidūrusi su šiais iššūkiais, ES išliks reaguojanti, atsakinga ir patikima pasaulinio masto veikėja. Taryba pripažįsta, kad labiausiai nukentėjo mažiausiai išsivysčiusios ir nestabilios šalys, nuo maisto tiekimo ir importo iš Ukrainos ir Rusijos labai priklausomos šalys, taip pat nuo klimato kaitos labiausiai nukentėjusios šalys. Taryba pabrėžia, kad būtina skubiai užtikrinti greitą ir visapusišką pasaulinį atsaką siekiant apsaugoti pažeidžiamiausioje padėtyje atsidūrusių žmonių gyvybes, žmogaus teises bei pragyvenimo šaltinius, stiprinti vietos gamybą ir mažinti priklausomybę nuo importo, kartu remiant perėjimą prie tvarių maisto sistemų ir didesnio atsparumo. Taryba atkreipia dėmesį į apsirūpinimo maistu saugumo lyčių lygybės aspektą ir primygtinai ragina Komisiją savo politikoje, partnerystėse ir iniciatyvose spręsti diskriminacijos dėl lyties problemą. Taryba pakartoja savo įsipareigojimą užtikrinti veiksmingą daugiašalį bendradarbiavimą bei sprendimus ir pabrėžia, kad reikia nedelsiant paspartinti Darbotvarkės iki 2030 m. ir jos darnaus vystymosi tikslų, visų pirma 2-ojo DVT dėl bado panaikinimo, įgyvendinimą, kartu primindama ES prioritetus 2021 m. Jungtinių Tautų aukščiausiojo lygio susitikime maisto sistemų klausimais ir 2021 m. gruodžio mėn. Tokijo aukščiausiojo lygio susitikime mitybos reikšmės ekonomikos augimui klausimais ES priimtus įsipareigojimus.
4. Rusijos maisto produktų eksportui į pasaulio rinkas netaikomos jokios sankcijos. ES sankcijos visų pirma yra nukreiptos į Rusijos vyriausybę, Rusijos ekonomiką ir finansų sistemą, karinį ir Rusijos elitą, įskaitant ekonominės veiklos vykdytojus, atsakingus už Ukrainos destabilizavimą arba jį remiančius, siekiant sužlugdyti Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą. Taryba pabrėžia, kad reikia užtikrinant matomumą informuoti apie ES, kaip atsakingos ir patikimos pasaulinio masto veikėjos, veiksmus ir kovoti su Rusijos vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi, kadangi ji klaidingai kaltina, kad dėl sankcijų blogėja apsirūpinimo maistu saugumo padėtis pasaulyje, taip pat naudoja maistą kaip ginklą, o tai turi padarinių visame pasaulyje. Rusijos manipuliavimas informacija yra koordinuotos ir valstybės finansuojamos kampanijos dalis. ES ir jos valstybės narės kartu su kitais partneriais daugiašaliuose forumuose toliau didins informuotumą šiuo klausimu, be kita ko, šalyse partnerėse.

5. Taryba pabrėžia, jog svarbu, kad ES rodytų tvirtą solidarumą užtikrindama greitą ir visapusišką atsaką, pagrįstą veiksmingu daugiašališkumu. Tai bus grindžiama 2022 m. kovo 23 d. Komisijos komunikatu dėl apsirūpinimo maistu užtikrinimo ir maisto sistemų atsparumo didinimo ir trimis Maisto ir žemės ūkio atsparumo didinimo programos (FARM) ramsčiais (prekyba, solidarumas ir gamyba), kuriuos 2022 m. gegužės 30–31 d. palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba. Šis atsakas turėtų būti visiškai suderintas su JT Reagavimo į pasaulinę krizę grupe (GCRG) ir kitomis atitinkamomis tarptautinėmis iniciatyvomis, visų pirma G7 inicijuotu Pasauliniu apsirūpinimo maistu saugumo aljansu.
6. Taryba ragina užtikrinti tvirtą, veiksmingą ir skaidrų Europos komandos atsaką į pasaulinį maisto stygių, kurį sudarytų šios keturios veiksmų kryptys: 1. solidarumas teikiant pagalbą ekstremaliųjų situacijų atveju ir teikiant paramą įperkamumui užtikrinti, 2. tvarios gamybos, atsparumo ir maisto sistemų pertvarkos skatinimas; 3. prekybos palengvinimas padedant Ukrainai eksportuoti žemės ūkio prekes įvairiais sausumos maršrutais bei per ES uostus ir skatinant atvirą pasaulinę prekybą maisto produktais ir trąšomis ir 4. veiksmingas daugiašališkumas. Šios keturios kryptys turėtų viena kitą papildyti ir apimti trumpalaikius, vidutinės trukmės ir ilgalaikius atsakomuosius veiksmus.
7. **Atsižvelgdama į solidarumo kryptį**, Taryba ragina Komisiją ir valstybes nares naudojantis turimomis priemonėmis nedelsiant padidinti įsipareigojimus dėl humanitarinės pagalbos ir trumpalaikės specialiai pritaikytos paramos teikimo pažeidžiamoms grupėms paveiktose šalyse ir regionuose, visų pirma siekiant remti vietos gamybą ir maisto prieinamumą, be kita ko, laikantis humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos sąsaja grindžiamo požiūrio. ES ir valstybės narės remsis Pasaulinio kovos su maisto krizėmis tinklo (GNAFC) analitiniais pajėgumais ir naudosis įvairiais įgyvendinimo būdais, įskaitant, *inter alia*, paramą grynaisiais pinigais ir paramą naudojančias esamas švietimo ir socialinės apsaugos sistemas, kai tinkama ir įmanoma, ir stiprinant propagavimą bei bendras iniciatyvas šalių ir regionų lygmenimis. Atsakas turėtų būti grindžiamas reguliariai atnaujinamais pažeidžiamumo ir poreikių vertinimais.

8. ES ir jos valstybės narės remia maisto įperkamumą spręsdamos mažų pajamų ir pažeidžiamų šalių fiskalinio ir makroekonominio stabilumo klausimus ir prisidedamos prie tarptautinių iniciatyvų, kuriomis siekiama padėti pasauliniams partneriams mažinti skolą ir užtikrinti makroekonominį stabilumą, šiuo atžvilgiu primindamos neseniai priimtą TFĮ veiksmų planą siekiant spręsti maisto stygiaus problemą. Tai apima spartesnę G20 ir Paryžiaus klubo skolos traktavimo bendros sistemos įgyvendinimą. Taryba ragina Komisiją ir valstybes nares išnagrinėti galimybes papildomai savanoriškai prisidėti iš naujo nukreipiant išsivysčiusios ekonomikos šalių specialiąsias skolinimosi teises (SST) į pažeidžiamas šalis, pasitelkiant specialius TVF mechanizmus.
9. Be ES ir jos valstybių narių vykdomo bendradarbiavimo ir paramos programų, Taryba palankiai vertina neseniai dėl ekstremaliosios situacijos sutelktas lėšas pagrindiniams paveiktiems regionams, visų pirma 225 mln. EUR ES įnašą pietinėms kaimyninėms šalims remti pagal Maisto ir atsparumo didinimo priemonę, Europos komandos įsipareigojimą skirti 1 mlrd. EUR Sahelio ir Čado ežero baseino regionams remti, taip pat Europos komandos įsipareigojimą skirti daugiau kaip 600 mln. EUR Somalio pusiasaliui remti.

10. **Atsižvelgdama į gamybos, atsparumo ir maisto sistemų pertvarkos kryptį**, Taryba pabrėžia, kad svarbu remti vidutinės trukmės ir ilgalaikius tvarius sprendimus apsirūpinimo maistu saugumo ir mitybos nepakankamumo klausimams spręsti. Todėl reikėtų atsižvelgti į pagrindinius dabartinio maisto stygiaus veiksnius, pavyzdžiui, visų pirma klimato kaitą, dykumėjimą ir derlingos žemės būklės blogėjimą, kartu stiprinant tvarios vietos gamybos pajėgumus šalyse partnerėse. Šiuo atžvilgiu Taryba primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares didinti paramą tvarioms, įtraukioms ir atsparioms žuvininkystės ir žemės ūkio maisto produktų sistemoms. Tai galima padaryti, *inter alia*, investuojant į maisto vertės grandines ir agroekologinius bei kitus novatoriškus metodus apskritai, įvairinant prekybos srautus ir gamybą, pasitelkiant priemones, kuriomis siekiama didinti galimybes gauti įperkamo sveiko maisto, mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro ir jo naudojimą bei efektyviau ir tausiau naudojant sintetines medžiagas (trąšas, pesticidus), didinant atsparumą klimato kaitai ir biologinės įvairovės nykimui, stiprinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą vandens srityje, gerinant žemės valdymą, didinant vietos gamintojų pajėgumus, pasitelkiant kovos su maisto švaistymu priemones, integruojant vietos ir regionines rinkas ir užtikrinant smulkiųjų ūkininkų bei ūkininkų organizacijų galimybes gauti finansavimą, taip pat diegiant atitinkamus skaitmeninius sprendimus, mokslinius tyrimus ir inovacijas, kurių atžvilgiu ES atliks pagrindinį vaidmenį Konsultacinėje tarptautinių žemės ūkio tyrimų grupėje (CGIAR). Visos iniciatyvos turėtų atitikti ES žaliąjį kursą, strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ ir Biologinės įvairovės strategijas, taip pat ES direktyvą 2019/633 dėl nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje. Atsakas bus kiek įmanoma grindžiamas esama sistema ir įsipareigojimais, pavyzdžiui, ES ir AS aukščiausiojo lygio susitikimu ir sutartomis investicijomis į maisto sistemas ir Didžiąją žaliąją sieną. Iniciatyvose ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas moterims ir mergaitėms, kurios yra pokyčių dalyvės.
11. Pripažindama 2022 m. Afrikos Sąjungos mitybos metus ir pabrėždama grėsmes geros sveikatos tikslui visuose pasaulio regionuose, Taryba ragina vyriausiąjį įgaliotinį, Komisiją ir valstybes nares toliau bendradarbiauti su Afrikos partneriais vykdant glaudesnę dialogą apsirūpinimo maistu saugumo ir mitybos klausimais. Europos komanda kartu su Afrikos partneriais toliau įgyvendins pavyzdines iniciatyvas, nustatytas ES ir AS aukščiausiojo lygio susitikime, be kita ko, dėl tvarių žemės ūkio vertės grandinių ir atsparių maisto sistemų.

12. Taryba ragina labiau sutelkti novatoriškus sprendimus ir privačiojo sektoriaus paramą, primindama svarbius mažiausiai išsivysčiusių ir nestabilių šalių, taip pat labiausiai nuo maisto stygiaus nukentėjusių šalių kituose regionuose, įskaitant pietines kaimynines šalis, poreikius, be kita ko, pasitelkiant „Europos darnaus vystymosi fondą +“ (EDVF+) ir Europos vystymosi finansinę struktūrą, kuria siekiama, *inter alia*, stiprinti Europos vystymosi finansavimo institucijų dalyvavimą.
13. **Atsižvelgdama į prekybos lengvinimo kryptį**, Taryba pabrėžia, kad itin svarbu skubiai padėti Ukrainai gaminti ir eksportuoti žemės ūkio maisto produktus įvairiais sausumos maršrutais ir per ES uostus. Taryba palankiai vertina priemonės, kurių iki šiol šiuo tikslu ėmėsi valstybės narės, ir ragina Komisiją ir valstybes nares toliau intensyvuoti pastangas šioje srityje, visų pirma sparčiai įgyvendinant Solidarumo koridorių veiksmų planą, kad Ukrainos grūdai vėl patektų į pasaulinę rinką, kartu atsižvelgiant į asmenų, jau patiriančių tiesioginius karo padarinius, ir Ukrainos žmonių poreikius, tuo pat metu remiant su Ukraina besiribojančias šalis. Be to, Taryba ragina Komisiją ir valstybes nares toliau sudaryti palankesnes sąlygas greitai tiekti Ukrainai pagrindinius tolesnės gamybos išteklius, visų pirma trąšas, pašarus, sėklas ir kurą.
14. Taryba taip pat ragina Komisiją, vyriausiąją įgaliotinę ir valstybes nares bendradarbiauti su atitinkamais tarptautiniais partneriais siekiant skatinti atvirą, skaidrią ir nuspėjamą prekybos aplinką, visų pirma siekiant užkirsti kelią neadekvačiam svarbiausių pagrindinių prekių atsargų kaupimui ir eksporto apribojimams maisto ir pagrindinių žemės ūkio išteklių, pavyzdžiui, trąšų, srityje. Šios priemonės duoda priešingų rezultatų, jos prisideda prie tolesnio maisto kainų svyravimo ir didina maisto stygių. Visų pirma Taryba tvirtai remia griežto eksporto apribojimo išimtį maisto produktams, kuriuos perka Pasaulio maisto programa ir kiti atitinkami humanitariniai partneriai nekomerciniais humanitariniais tikslais (dėl jos šiuo metu vedamos derybos PPO), ir didesnę maisto bei trąšų rinkos skaidrumą bei politinį atsaką per Žemės ūkio rinkų informacinę sistemą (AMIS), koordinuojant veiksmus su EBPO ir FAO, privačiais subjektais ir vadovaujantis visa apimančia GCRG sistema. Taryba atkreipia dėmesį į pastangas plėtoti plataus masto iniciatyvas, kad būtų padengtas šalių, kurios yra gryniosios maisto importuotojos, maisto importo išlaidų atotrūkis.

15. **Atsižvelgdama į daugiašališkumo kryptį**, Taryba pakartoja esanti įsipareigojusi užtikrinti veiksmingą daugiašališkumą ir ragina Komisiją, vyriausiąjį įgaliotinį ir valstybes nares stiprinti bendradarbiavimą su pagrindiniais daugiašaliais partneriais: atitinkamomis JT organizacijomis, visų pirma Romoje įsikūrusiomis agentūromis (Maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO), Pasaulio maisto programa (PMP) ir Tarptautiniu žemės ūkio plėtros fondu (IFAD)) ir Aprūpinimo maistu pasaulyje komitetu, G7/G20 ir PPO, taip pat tarptautinėmis finansų įstaigomis būstinės ir šalies lygmeniu. Taip būtų remiamas pasaulinis ir gerai koordinuojamas atsakas, palengvintas įvairių iniciatyvų koordinavimas ir prisidedama prie visų susijusių subjektų, įskaitant privatųjį sektorių ir pilietinę visuomenę, dalyvavimo.
16. Taryba remia svarbų Pasaulinio kovos su maisto krizėmis tinklo, kaip pasaulinio humanitarinės pagalbos ir vystymosi srities subjektų aljanso, įsipareigojusio šalinti pagrindines maisto krizių priežastis ir skatinti tvarius sprendimus, vaidmenį. Jis turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį atliekant koordinuotą poreikių vertinimą ir skatinant humanitarinės pagalbos, vystymosi ir taikos sąsaja grindžiamo požiūrio puoselėjimą pasauliniu, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis.
17. Atsižvelgdama į tai, Taryba remia Europos komandos atsaką į pasaulinį maisto stygių ir ragina Komisiją, EIVT ir valstybes nares:
- a) teikti reikiamą paramą JT reagavimo į pasaulinę krizę grupei ir įgyvendinti veiksmų kryptis, kaip apibrėžta šiose išvadose, be kita ko FARM bei G7 pasauliniame apsirūpinimo maistu saugumo aljanse;
 - b) savo finansine parama visų pirma siekti spręsti apsirūpinimo maistu saugumo pasaulyje klausimus, be kita ko, neatidėliotinus humanitarinius poreikius, įskaitant prireikus finansinę ir techninę pagalbą maistą importuojančioms šalims, taip pat vidutinės trukmės ir ilgalaikės tvarias maisto sistemas ir didesnę vietos gamybą siekiant didesnio atsparumo, ir išnagrinėjant visus turimus finansavimo šaltinius, be kita ko, paspartinant ir paankstinant programas ir mobilizuojant Europos plėtros fondo rezervus, laikantis 2022 m. gegužės 30–31 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų;
 - c) užtikrinti konkrečioms šalims ir regionams pritaikytus atsakomuosius veiksmus laikantis Europos komandos principo ir, kai įmanoma, pasitelkiant Europos komandos iniciatyvas;

- d) kartu sukurti stebėsenos sistemą, grindžiamą esamais EBPO Paramos vystymuisi komiteto duomenimis ir gairėmis, kad būtų užtikrinta atskaitomybė už finansavimą ir finansavimo skaidrumas; Atsižvelgdama į tai, Taryba ragina reguliariai teikti naujausią informaciją apie išteklius, sutelktus Europos komandos atsako į pasaulinį maisto stygių kontekste, įskaitant konkrečias pavyzdines iniciatyvas;
- e) intensyvuoti bendras komunikacijos pastangas daugiašaliu, regioniniu ir šalies lygmenimis, kad būtų sprendžiami supratimo bei susirūpinimą keliantys klausimai šalyse partnerėse; skubiai stiprinti EIVT pastangas stebėti Rusijos vykdomas manipuliavimo informacija kampanijas, kuriomis siekiama atsakomybę už apsirūpinimo maistu krizę nukreipti nuo jos agresijos karo prieš Ukrainą, ir su jomis kovoti. Taryba ragina Komisiją ir EIVT bendradarbiauti su valstybėmis narėmis dalijantis ir koordinuojant bendrus pranešimus;
- f) reguliariai pranešti Tarybai apie bendro atsako įgyvendinimą.
-